

Obsah

Úvod (Jaroslava Roguľová)	11
---------------------------	----

I. Vojnové dedičstvo

Úvod (Jaroslava Roguľová)	16
1. Slovenské národné povstanie (Jaroslava Roguľová)	18
2. Pohľad z exilu (Róbert Letz)	22
3. Potrestanie vinníkov (Vlasta Jaksicsová, Marek Syrný, Jaroslava Roguľová, Róbert Letz) ..	26
4. Červená armáda na Slovensku – víťazi aj dobyvatelia (Róbert Letz)	32
5. Minulosť – zdroj senzácií a humoru (Jaroslava Roguľová)	35

II. Slováci v obnovenej ČSR

Úvod (Marek Syrný)	38
6. Slovenské národné orgány (Marek Syrný, Róbert Letz)	41
7. Slovensko-české vzťahy (Róbert Letz)	47
8. Demokratická strana (Marek Syrný)	50
9. Komunistická strana Slovenska (Marek Syrný)	53
10. Cirkvi v nových pomeroch (Róbert Letz)	56
11. Voľby 1946 (Marek Syrný)	60

III. Národnostný rez

Úvod (Jaroslava Roguľová)	66
12. Maďari (Jaroslava Roguľová, Róbert Letz)	69
13. Nemci (Jaroslava Roguľová)	74
14. Židia (Jaroslava Roguľová)	77
15. Rómovia (Jaroslava Roguľová)	79
16. Rusíni a Ukrajinci (Jaroslava Roguľová)	81

IV. Slovensko medzi Východom a Západom

Úvod (Róbert Letz)	84
17. Železná opona a ČSR (Róbert Letz)	87
18. Sovietsky scenár pre strednú Európu (Róbert Letz)	88
19. Odmiestnutie Marshallovho plánu (Róbert Letz)	91
20. Organizácia Spojených národov (Jaroslava Roguľová)	93
21. Slovensko a svet (Jaroslava Roguľová)	95

V. Hospodárska a sociálna rekonštrukcia Slovenska

Úvod (Ľudovít Hallon, Miroslav Sabol)	98
22. Povojnová pomoc (Ľudovít Hallon, Miroslav Sabol)	101
23. Program obnovy a nástup industrializácie (Ľudovít Hallon, Miroslav Sabol)	104
24. Finančie a mena (Ľudovít Hallon)	108
25. Znárodenie (Ľudovít Hallon)	110
26. Poľnohospodárstvo (Ľudovít Hallon, Miroslav Sabol)	113
27. Živnostníci (Ľudovít Hallon, Miroslav Sabol)	116
28. Zamestnanosť a mobilizácia pracovných síl (Miroslav Sabol)	118
29. Prídelový systém a zásobovanie obyvateľstva (Ľudovít Hallon, Miroslav Sabol)	120
30. Čierny obchod (Ľudovít Hallon, Miroslav Sabol)	123
31. Zdravotné pomery (Miroslav Sabol)	125

VI. Vzdelanosť, kultúra, umenie

Úvod (Vlasta Jaksicsová)	128
32. Školstvo na nových cestách (Róbert Letz)	130
33. Literárny život a literatúra (Vlasta Jaksicsová)	133
34. Divadelná a dramatická tvorba (Vlasta Jaksicsová)	136
35. Slovenské kino a kinematografia (Vlasta Jaksicsová, Jaroslava Roguľová, Róbert Letz)	139
36. Výtvarné umenie (Vlasta Jaksicsová)	142
37. Slovenský rozhlas (Jaroslava Roguľová)	144

VII. Zo života na ľudovodemokratickom Slovensku

Úvod (Miroslav Sabol)	146
38. Návrat do bežného života (Miroslav Sabol, Jaroslava Roguľová)	148
39. Na vidieku a v mestách (Miroslav Sabol, Vlasta Jaksicsová)	151
40. Praktická móda a kuchyňa (Jaroslava Roguľová, Miroslav Sabol)	154
41. Voľný čas (Miroslav Sabol)	156
42. Z drobnej inzercie (Jaroslava Roguľová, Miroslav Sabol)	158

VIII. Zápas o podobu Slovenska

Úvod (Marek Syrný)	160
43. Metódy a nástroje politického boja (Marek Syrný, Jaroslava Roguľová)	163
44. Proces s Jozefom Tisom (Róbert Letz)	166
45. Banderovci (Marek Syrný)	170
46. Sprisahanie ako signál k útoku proti Demokratom (Róbert Letz, Marek Syrný, Jaroslava Roguľová)	172

IX. Február 1948

Úvod (Róbert Letz)	178
47. Nový režim a čistky (Marek Syrný)	180
48. Útek do exilu (Róbert Letz)	185
49. Nová ústava (Jaroslava Roguľová)	188
50. Májové voľby 1948 (Róbert Letz)	190
 Prílohy	193
Prehľad najvýznamnejších udalostí.	194
Odporúčané knižné edície prameňov	200
Výberový register menný	226
Výberový register miestny	230

Skratky

Autori:

L. H. - Ľudovít Hallon
V. J. - Vlasta Jaksicsová
R. L. - Róbert Letz

J. R. - Jaroslava Roguľová
M. Sa. - Miroslav Sabol
M. Sy. - Marek Syrný

Literatúra:

ABS - Archív bezpečnostních složek Praha
a. j. - archívna jednotka
AM SNP - Archív Múzea Slovenského národného povstania Banská Bystrica
ARKBÚ - Archív rímskokatolíckeho biskupského úradu Nitra
A ÚPN - Archív Ústavu pamäti národa Bratislava
AÚ TGM - Archív Ústavu T. G. Masaryka Praha
AVP RF - Archív vnešnej politiky Rossijskej federacii Moskva
f. - fond
NA - Národní archiv České republiky Praha
OÚ - okresný úrad
OúMNV - Obvodný úrad miestneho národného výboru
PV - Povereníctvo vnútra
sign. - signatúra
SNA - Slovenský národný archív Bratislava
ŠA - Štátny archív
š. - škatuľa
ÚP - úrad predsedníctva
ÚV - ústredný výbor
zl. - zložka

čs. - československý, česko-slovenský
ČSR - Československá republika
DS - Demokratická strana
HG - Hlinkova garda
HSĽS - Hlinkova slovenská ľudová strana
KSČ - Komunistická strana Československa
KSS - Komunistická strana Slovenska
KVP - Košický vládny program
MNV - miestny národný výbor
NF - Národný front
NB - Národná bezpečnosť
ONV - okresný národný výbor
OSN - Organizácia Spojených národov
SNP - Slovenské národné povstanie
SNR - Slovenská národná rada
ŠtB - Štátна bezpečnosť
UNRRA - United Nations Relief and Rehabilitation Administration (Správa Spojených národov pre hospodársku obnovu a pomoc)
ZSSR - Zväz sovietskych socialistických republík
ZP - Zbor povereníkov